

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Επιθεωρητών - Ελεγκτών
Εθνικής Αρχής Διαφάνειας

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

**Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας
Επιθεωρητών-Ελεγκτών
Εθνικής Αρχής Διαφάνειας**

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Έκδοση: Φεβρουάριος 2020

Ημερομηνία 1^{ης} αναθεώρησης: Φεβρουάριος 2022

Προοίμιο

Ο Κώδικας που ακολουθεί εκδόθηκε στο πλαίσιο των διατάξεων του Ν.4622/2019 (ΦΕΚ Α'133) και αποτελεί τον επίσημο Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.

Περί της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ)

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας ιδρύθηκε με τον νόμο 4622/2019 (Α'133). Στα άρθρα 82-103 και 118-119 ορίζεται το θεσμικό πλαίσιο της λειτουργίας της. Η Αρχή αναλαμβάνει το σύνολο των αρμοδιοτήτων πέντε βασικών ελεγκτικών δημόσιων φορέων (Γραφείο Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας, Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων, Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών), καθώς και της Γενικής Γραμματείας Καταπολέμησης της Διαφθοράς.

Για πρώτη φορά συστήνεται στην Ελλάδα μια ενιαία και ανεξάρτητη Αρχή, η οποία έχει τα απαιτούμενα εχέγγυα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, σύμφωνα με τις καλές διεθνείς πρακτικές και τις απαιτήσεις του διεθνούς δικαίου.

Περί του Κώδικα Δεοντολογίας των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της ΕΑΔ

Η σύνταξη Κώδικα Δεοντολογίας για τους Επιθεωρητές-Ελεγκτές της Αρχής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, είναι απαραίτητη προκειμένου να οριοθετούνται και να περιγράφονται οι κανόνες συμπεριφοράς, ο τρόπος υλοποίησης της εργασίας και η ενάσκηση των καθηκόντων τους.

Με την αριθ. οικ. 16121/04-10-2019 απόφαση του Διοικητή της ΕΑΔ, Άγγελου Μπίνη, συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας από τους Επιθεωρητές-Ελεγκτές: Σέργιο Δρόσο, Ελευθερία Καμπόλη, Κωνσταντίνο Σουλιώτη και Χριστίνα Χωματά, η οποία εκπόνησε τον παρόντα Κώδικα, με στόχο την προώθηση μιας επαγγελματικής δεοντολογικής νοοτροπίας στους Επιθεωρητές-Ελεγκτές και τη διασφάλιση ενός πρότυπου εργασιακού περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη τους Κώδικες Δεοντολογίας του Διεθνούς Οργανισμού Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου (INTOSAI) και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον Κώδικα Ηθικής που περιλαμβάνεται στο «Διεθνές πλαίσιο επαγγελματικών πρακτικών» (International Professional Practices Framework, IPPF) του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA), καθώς επίσης και Κώδικες που έχουν εκπονηθεί από φορείς της ελληνικής δημόσιας διοίκησης (όπως του Υπουργείου Οικονομικών και της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων).

Προσβλέπουμε στην τήρηση του Κώδικα Δεοντολογίας από τους Επιθεωρητές-Ελεγκτές της ΕΑΔ, αλλά και στις επισημάνσεις όλων των εμπλεκόμενων, οι οποίες θα ληφθούν υπόψη στην επόμενη αναθεώρησή του.

Ο Διοικητής της ΕΑΔ

Άγγελος Μπίνης

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	9
1. Αποστολή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.....	13
2. Πεδίο εφαρμογής	13
3. Θεμελιώδεις αρχές	13
3.1 Ακεραιότητα.....	14
3.2 Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα.....	14
3.3 Εμπιστευτικότητα και διαφάνεια	15
3.4 Επάρκεια	15
3.5 Επαγγελματική συμπεριφορά	16
4. Ευθύνες των Επιθεωρητών-Ελεγκτών έναντι των ελεγχόμενων φορέων	18
4.1 Συμπεριφορά	18
4.2 Παροχή συμβουλών ή συστάσεων	18
4.3 Κωλύματα	18
4.4 Αποδοχή δώρων και φιλοξενίας.....	19
5. Ευθύνες των Επιθεωρητών-Ελεγκτών έναντι των πολιτών	20
6. Δέσμευση των Επιθεωρητών-Ελεγκτών έναντι της Αρχής.....	20
Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές δεσμεύονται έναντι της ίδιας της Αρχής.....	20
Συγκεκριμένα :	20
6.1 Συμμόρφωση με κανονισμούς	20
6.2 Συμβολή στη διατήρηση του κύρους της Αρχής	21
6.3 Συμπεριφορά προς συναδέλφους.....	21
6.4 Τεκμηρίωση Ελεγκτικού έργου	22
6.5 Σύγκρουση συμφερόντων	22
6.6 Άσκηση ιδιωτικού έργου	23
6.7 Διαχείριση αρχείων και πληροφοριών.....	23
6.8 Χρήση περιουσιακών στοιχείων της Αρχής.....	23
7. Μέριμνα του Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων.....	24
8. Προσωπικά δεδομένα.....	24
9. Άλλες Διατάξεις.....	25
Βιβλιογραφία	27

Παράρτημα I: Εννοιολογικό Λεξικό	29
Παράρτημα II: Πρότυπο Δήλωσης Εχεμύθειας	34
Παράρτημα III: Παραδείγματα Δεοντολογικών Διλημάτων.....	35
Παράρτημα IV: Παραδείγματα Σύγκρουσης Συμφερόντων.....	38

Εισαγωγή

Η κωδικοποίηση των κανόνων Ηθικής και Δεοντολογίας και η αποτύπωσή τους σε ενιαίο κείμενο συνιστά πρακτική που ακολουθείται από πολλές χώρες και διεθνείς οργανισμούς. Αξιοσημείωτη είναι η σημασία που αποδίδουν οι διεθνείς οργανισμοί στην υιοθέτηση κωδικών δεοντολογίας για τους δημοσίους υπαλλήλους, οι οποίοι θεωρούνται ως το κατεξοχήν εργαλείο για την καταπολέμηση της διαφθοράς και την πραγμάτωση της χρηστής διακυβέρνησης^{1 2}. Οι ηθικές επιταγές που οφείλουν να ακολουθούν οι δημόσιοι υπάλληλοι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, αποτυπωμένες σε κωδικοποιημένα κείμενα όπως οι Κώδικες Δεοντολογίας, προσδιορίζουν τα αποδεκτά πρότυπα συμπεριφοράς που λειτουργούν ως οδηγός στη λήψη των διοικητικών αποφάσεων, με σκοπό πάντα τη βελτίωση των διοικητικών λειτουργιών στην κατεύθυνση της αποδοτικότερης λειτουργίας ενός οργανισμού και τη βελτίωση της θέσης όλων των εμπλεκόμενων μερών, υπαλλήλων και πολιτών, με σεβασμό των δικαιωμάτων των τελευταίων.

Σε εθνικό επίπεδο, η δράση ενός διοικητικού οργάνου και ειδικότερα μιας Ανεξάρτητης Αρχής, της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (εφεξής Αρχή), η οποία ιδρύθηκε με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας των κρατικών οργάνων και την καταπολέμηση πράξεων διαφθοράς και απάτης δεν αρκεί να είναι σύμφωνη με τους κανόνες δικαίου, όπως επιτάσσει το Σύνταγμα και οι νόμοι, στο πλαίσιο της αρχής της νομιμότητας, αλλά πρέπει να είναι και συμβατή με τη δεοντολογία και την ηθική διαμορφώνοντας ένα «υπόδειγμα» διοικητικής συμπεριφοράς διεπόμενο από ηθικές αξίες με απώτατο σκοπό την εξυπηρέτηση του πολίτη-διοικούμενου.

Ηθική είναι ένα σύνολο αρχών, κανόνων και αξιών που κατευθύνουν την πράξη. Μια πράξη είναι ηθική, όταν το υποκείμενο την πράττει χωρίς προκατάληψη, χωρίς υστεροβουλία και χωρίς να λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο της κυρώσεως ή την προσδοκία της ανταμοιβής. Η αξία της ηθικής έγκειται κυρίως στη συνειδητή επιλογή μιας ενέργειας με γνώμονα το πρόπον, το προσήκον, το ενδεδειγμένο και το δέον γενέσθαι³.

Κρίσιμης σημασίας είναι ο τρόπος με τον οποίο προωθείται η εφαρμογή αυτών των διατυπωμένων κανόνων και αρχών από τους Επιθεωρητές-Ελεγκτές της Αρχής, καθώς η αποτελεσματικότητά τους κρίνεται όχι από τη δύναμη της επιβολής τους και την επιβολή κυρώσεων, αλλά από το κατά πόσο η τήρησή τους μετατρέπεται σε συνειδητή επιλογή αυτών, μέσα από μια διαδικασία εσωτερικής δέσμευσης να υπηρετήσουν τους πολίτες

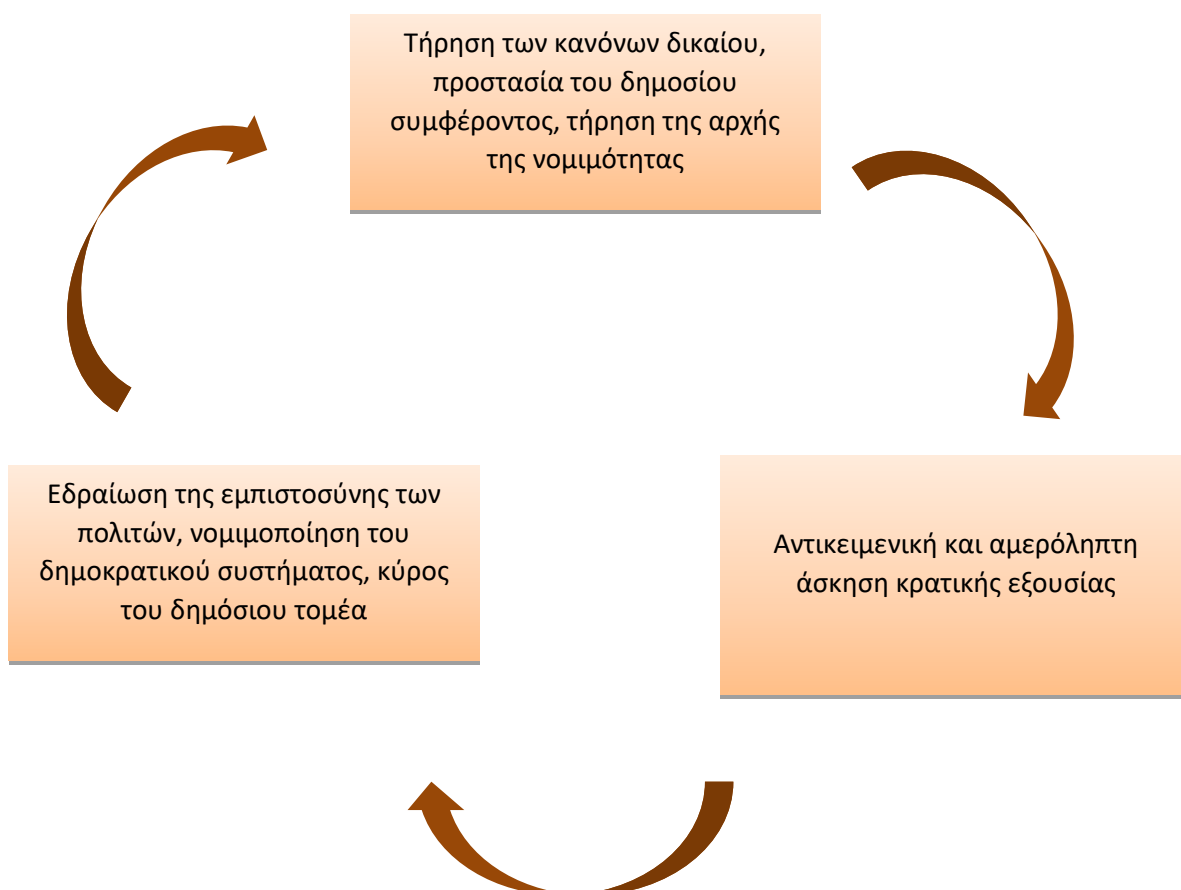
¹ Μελέτη του ΟΟΣΑ (2000), «Διαχείριση της ηθικής με βάση τη συμμόρφωση» (compliance-based ethics management), και «Διαχείριση της ηθικής με βάση την ακεραιότητα» (integrity-based ethics management) και Έκθεση ΟΟΣΑ 2000 για τη συγκρότηση της ηθικής υποδομής της δημόσιας διοίκησης (ethics infrastructure).

² ΟΗΕ, Διεθνής Κώδικας Δεοντολογίας Δημοσίων Λειτουργών (1996), και Σύμβαση κατά της Διαφθοράς (2003). Επίσης, Συμβούλιο της Ευρώπης, Κώδικας Δεοντολογίας (2000), Ευρωπαϊκή Ένωση, Code of good administrative behavior (2000), Code of conduct for Commissioners (2011), Code of Conduct for Members of European Parliament (2011) και Κώδικας του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή (2001).

³ «Ηθική και πολιτική: η Αρχαία Ελλάδα δείχνει το δρόμο...», Κωνσταντίνα Γογγάκη, Επ. Καθηγήτρια Παν/μίου Αθηνών, 21 Νοεμβρίου 2015.

και το κράτος με σεβασμό στη νομιμότητα και τις γενικές αρχές του δικαίου. Με τον τρόπο αυτό, αναπτύσσεται μια διαλεκτική σχέση μεταξύ των προσωπικών αξιών του υπαλλήλου και των κοινωνικά αποδεκτών μορφών συμπεριφοράς στο χώρο της διοίκησης και της κοινωνίας, ώστε τελικά να διαμορφώνεται μια «αυτοτελής» κουλτούρα του φορέα η οποία να ανταποκρίνεται μεν στο υπάρχον αξιακό σύστημα, ταυτοχρόνως όμως να θέτει και υψηλότερα πρότυπα Διοικητικής-Ηθικής συμπεριφοράς.

Γράφημα 1: Αναγκαιότητα εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας

Οι κώδικες δεοντολογίας ανήκουν στην κατηγορία του λεγόμενου «ήπιου δικαίου» (soft law) και γίνονται αντιληπτοί ως μοντέλα αυτορρύθμισης μίας επαγγελματικής ομάδας, εν προκειμένω των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της Αρχής, τα οποία διαδραματίζουν έναν παιδευτικό ρόλο αποτελώντας σημεία αναφοράς και προσανατολισμού συμπεριφορών, με κύρια χαρακτηριστικά την ελαστικότητα των κανόνων και την απουσία έννομων συνεπειών και κυρώσεων που προκύπτουν από τη μη εφαρμογή τους. Η απουσία νομικής δέσμευσης δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως αδυναμία των κανόνων αυτών, αλλά ως υπεροχή τους και αναγκαιότητα ύπαρξής τους, η οποία υπερτονίζει την ανεπάρκεια των τυπικών νόμων να ρυθμίσουν όλα εκείνα τα πεδία και τις σχέσεις υπαλλήλων, τόσο απέναντι στην υπηρεσία τους, όσο και απέναντι στους πολίτες. Όταν όμως αυτοί οι ίδιοι

κανόνες εμπεριέχονται σε νομικές ρυθμίσεις, τότε φυσικά επιφέρουν νομικές και πειθαρχικές κυρώσεις.

Στο πλαίσιο αυτό η Αρχή εκδίδει τον παρόντα Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας (εφεξής «Κώδικας»), με στόχο την προώθηση μιας δεοντολογικής νοοτροπίας στους Επιθεωρητές-Ελεγκτές και τη διασφάλιση ενός πρότυπου εργασιακού περιβάλλοντος. Ως δεοντολογία νοείται ένα σύνολο κανόνων που προσδιορίζει την επαγγελματική και προσωπική συμπεριφορά ενός συγκεκριμένου επαγγελματικού κλάδου με την έννοια της υπόδειξης αυτών που πρέπει να γίνουν, των δεόντων. Ειδικότερα, στο διοικητικό πεδίο, η δεοντολογία αναφέρεται στους κανόνες που διέπουν τη συμπεριφορά του προσωπικού των φορέων της διοίκησης προς τους πολίτες αλλά και εντός της υπηρεσίας. Στη δεοντολογία επίσης, ενυπάρχουν τόσο κανόνες με τυπική ισχύ των οποίων η παράβαση επιφέρει κυρώσεις (ποινικές, πειθαρχικές), όσο και κανόνες που ανήκουν στη σφαίρα της ηθικής και αποτελούν εσωτερικό στοιχείο της δημοσιοϋπαλληλικής κουλτούρας. Η δεοντολογία αποτελεί έναν ηθικό κώδικα κανόνων συμπεριφοράς, ο οποίος παρέχει μέτρα και σταθμά για το χαρακτηρισμό των πράξεων ως ηθικές ή μη. Η διοικητική δεοντολογία εμπεριέχει όρια και απαγορεύσεις σε σχέση με τη συμπεριφορά των υπαλλήλων επιδιώκοντας την υλοποίηση των γενικών ηθικών αξιών στις οποίες βασίζεται. Οι κανόνες αυτοί, αναφέρονται στα ελάχιστα όρια διαγωγής του υπαλλήλου αλλά και επαγγελματικής επάρκειας και συνεπάγονται την άσκηση ελέγχου για τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που δημιουργούν.

Ένας κώδικας δεοντολογίας είναι απαραίτητος και κατάλληλος, προκειμένου να εδραιωθεί εμπιστοσύνη στην αντικειμενικότητα της ελεγκτικής διαδικασίας, στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και των συστημάτων ελέγχου. Αποτελεί σημαντικό αντιστάθμισμα σε φαινόμενα απάτης, διαφθοράς και μη τήρησης της νομιμότητας, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης του δημόσιου τομέα. Είναι ένας τρόπος έκφρασης της αναγκαίας κοινής αντίληψης των όσων προσδοκούνται, καθοδηγεί τη συμπεριφορά και προάγει συνήθειες. Για την οικοδόμηση μιας κουλτούρας δεοντολογίας, σημαντική είναι η συμβολή της ηγεσίας, η οποία παρέχει το όραμα και την έμπνευση στους Επιθεωρητές-Ελεγκτές της Αρχής, ώστε αυτοί να συμπεριφέρονται με δεοντολογικό τρόπο.

Ο παρών Κώδικας ενισχύει τις θεμελιώδεις αξίες και αρχές, στις οποίες στηρίζεται το έργο της Αρχής και παρέχει ένα σημείο αναφοράς για τις αποφάσεις και ενέργειες, κατά την άσκηση των θέσμιων αρμοδιοτήτων των Επιθεωρητών-Ελεγκτών. Περιγράφει τη φιλοσοφία, τις αρχές και τους κανόνες σχετικά με την ηθική και επαγγελματική συμπεριφορά των Επιθεωρητών-Ελεγκτών εντός και εκτός της υπηρεσίας και δύναται να συμπληρωθεί περαιτέρω από εσωτερικές εγκυκλίους, για την εξειδίκευση συγκεκριμένων θεμάτων.

Για τη σύνταξη του παρόντος Κώδικα Δεοντολογίας έχουν ληφθεί υπόψη οι βέλτιστες διεθνείς πρακτικές όπως αποτυπώνονται κυρίως στους αντίστοιχους Κώδικες Δεοντολογίας των:

- Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών, The Institute of Internal Auditors (IIA),
<https://na.theiia.org/standards-guidance/Pages/Standards-and-Guidance-IPPF.aspx>
- Διεθνούς Οργανισμού των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου, International Organization Supreme Audit Institutions (INTOSAI),
https://www.intosai.org/fileadmin/downloads/documents/open_access/ISSAI_100_to_400/issai_130/ISSAI_130_en.pdf
- Ευρωπαϊκού Οργανισμού των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου, European Organisation of Supreme Audit Institutions (EUROSAI),
<https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/working-groups/audit-ethics/RelDoc/Guidelines-to-implement-ISSAI-30-EN.PDF>,
https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/working-groups/audit-ethics/RelDoc/TFAE_paper-Auditing-Ethics-in-Public-Sector.pdf
- Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, European Court of Auditors (ECA),
https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/ETHICALGUIDE/ETHICALGUIDE_EN.PDF

Επίσης ελήφθησαν υπόψη:

- Ο Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών, Διοικητικών υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ΥΚ) (Ν.3528/2007)
- Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης (Ν.4622/2019)
- Ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (ΚΔΔ) (Ν.2690/1999)
- Ο Οδηγός Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς (2012),
http://www.ydmed.gov.gr/wp-content/uploads/20120405_oods54_odigos_orthis_dioikitikis_siberiforas.pdf

1. Αποστολή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας

Αποστολή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, σύμφωνα με το άρθρο 82, παρ. 1, Ν.4622/2019, είναι η ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας στη δράση των κυβερνητικών οργάνων, διοικητικών αρχών, κρατικών φορέων και δημόσιων οργανισμών καθώς και η πρόληψη, αποτροπή, εντοπισμός και αντιμετώπιση φαινομένων και πράξεων απάτης και διαφθοράς στη δράση των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και οργανισμών.

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας επιδιώκει να προσθέτει αξία και να συμβάλλει στη βελτίωση της λειτουργίας του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα. Στο πλαίσιο αυτό, οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές οφείλουν να επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια κατά τη διεξαγωγή των ελέγχων, να υιοθετούν εποικοδομητική στάση στις εργασιακές τους σχέσεις και να συμβάλλουν θετικά μέσω της διαμόρφωσης των σχετικών εκθέσεων ελέγχου, διαπνεόμενοι από τις θεμελιώδεις αρχές του Κώδικα Δεοντολογίας.

2. Πεδίο εφαρμογής

Οι αρχές και οι κανόνες του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται από τους Επιθεωρητές-Ελεγκτές που υπηρετούν στην Κεντρική Υπηρεσία της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, καθώς και στις κατά τόπους Περιφερειακές Υπηρεσίες της και διέπουν το έργο τους.

3. Θεμελιώδεις αρχές

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή της πρέπει να είναι αλλά και να θεωρείται αντικειμενική και ανεξάρτητη, όπου οι πολίτες, οι ελεγχόμενοι φορείς και το προσωπικό της Αρχής να έχουν πλήρη εμπιστοσύνη. Οι κατευθυντήριες οδηγίες δεοντολογίας βασίζονται στις αξίες: 1. Ακεραιότητα, 2. Ανεξαρτησία και Αντικειμενικότητα, 3. Εμπιστευτικότητα και Διαφάνεια, 4. Επάρκεια και 5. Επαγγελματική Συμπεριφορά.

Ο Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας περιλαμβάνει δύο βασικά στοιχεία:

- Τις αρχές που σχετίζονται με το επάγγελμα και την πρακτική των Επιθεωρητών-Ελεγκτών.
- Τους κανόνες συμπεριφοράς που αναμένεται να ακολουθούν οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές. Αυτοί οι κανόνες συμβάλλουν στην κατανόηση και μετατροπή των αρχών σε πρακτικές εφαρμογές και αποσκοπούν στην καθοδήγηση της δεοντολογικής συμπεριφοράς τους.

Γράφημα 2: Θεμελιώδεις Αρχές Δεοντολογίας για τους Επιθεωρητές-Ελεγκτές της Ε.Α.Δ.

3.1 Ακεραιότητα

Αρχή: Δράση με ειλικρίνεια, αξιοπιστία, καλή πίστη και όφελος του δημοσίου συμφέροντος. Η ακεραιότητα των Επιθεωρητών-Ελεγκτών εδραιώνει την εμπιστοσύνη και κατά αυτό το τρόπο παρέχει τη βάση για υποστήριξη της κρίσης τους.

Κανόνες Συμπεριφοράς των Επιθεωρητών-Ελεγκτών:

- Θα εκτελούν την εργασία τους με εντιμότητα, επιμέλεια, συνέπεια και υπευθυνότητα. Θα ενεργούν πάντοτε με καλή πίστη και προς το δημόσιο συμφέρον.
- Θα τηρούν τους νόμους και θα προβαίνουν στις κοινοποιήσεις/γνωστοποιήσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία και την ιδιότητά τους.
- Δεν θα εμπλέκονται συνειδητά, σε οποιαδήποτε παράνομη δραστηριότητα, ούτε θα εμπλέκονται σε πράξεις ατιμωτικές για τους ίδιους ή θα θέτουν υπό αμφισβήτηση το κύρος της Αρχής.
- Θα σέβονται και θα συμβάλλουν στους νόμιμους και ηθικούς αντικειμενικούς σκοπούς της Αρχής, όπως αυτοί καθορίζονται στον ιδρυτικό νόμο αυτής.

3.2 Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα

Αρχή: Αποφυγή καταστάσεων ή επιρροών που οδηγούν σε συμβιβασμό ή θεωρούνται συμβιβαστικές, επαγγελματική κρίση και δράση κατά τρόπο αμερόληπτο.

Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές επιδεικνύουν το υψηλότερο επίπεδο επαγγελματικής αντικειμενικότητας κατά τη συγκέντρωση, αξιολόγηση και επικοινωνία των στοιχείων για τη δραστηριότητα ή τη διαδικασία που εξετάζεται.

Προκειμένου να διασφαλίζεται η «αρχή της ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας», τα ευρήματα που προκύπτουν κατά την ελεγκτική διαδικασία θα πρέπει να αναφέρονται στις σχετικές εκθέσεις ελέγχου με ακριβή και δίκαιο τρόπο, τα δε συμπεράσματα αυτών θα πρέπει να βασίζονται αποκλειστικά σε στοιχεία που συλλέγονται και συγκεντρώνονται, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ελεγκτικής Λειτουργίας της Αρχής.

Κανόνες Συμπεριφοράς των Επιθεωρητών-Ελεγκτών:

- Δεν θα συμμετέχουν σε οποιαδήποτε δραστηριότητα ή θα συνάπτουν σχέσεις που ενδέχεται να βλάψουν την αμερόληπτη κρίση τους ή να συγκρούονται με τα συμφέροντα της Αρχής.
- Δεν θα αποδέχονται οτιδήποτε μπορεί να βλάψει ή να θεωρείται ότι βλάπτει την επαγγελματική τους κρίση.
- Θα συμπεριλαμβάνουν στα πορίσματα ελέγχου όλες τις σημαντικές πληροφορίες που τους γνωστοποιούνται, η μη δημοσιοποίηση των οποίων ενδέχεται να παραποιήσει την απεικόνιση του εύρους των ελεγκτικών ενεργειών και δραστηριοτήτων τους.

3.3 Εμπιστευτικότητα και διαφάνεια

Αρχή: Δέουσα προστασία των πληροφοριών, με σεβασμό στην ανάγκη για διαφάνεια και λογοδοσία. Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές σέβονται την αξία και την προέλευση/κυριότητα της πληροφόρησης που λαμβάνουν, είτε σε φυσική είτε σε ηλεκτρονική μορφή και δεν δημοσιοποιούν/γνωστοποιούν πληροφορίες χωρίς κατάλληλη εξουσιοδότηση, εκτός εάν υπάρχει σχετική νομική ή επαγγελματική υποχρέωση.

Κανόνες Συμπεριφοράς των Επιθεωρητών-Ελεγκτών:

- Θα είναι συνετοί στη χρήση και προστασία των πληροφοριών που αποκτούν κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους. Οφείλουν, κατά τη διάρκεια της ελεγκτικής διαδικασίας, να προστατεύουν τις πληροφορίες που τηρούν σε φυσικό ή ηλεκτρονικό αρχείο και προέρχονται από ελεγχόμενους φορείς ή παράγονται εντός της υπηρεσίας. Τα ανωτέρω αρχεία δεν θα πρέπει να αφήνονται εκτεθειμένα σε κίνδυνο κλοπής ή αντιγραφής.
- Δεν θα χρησιμοποιούν πληροφορίες για προσωπικό όφελος, για όφελος τρίτων ή κατά τρόπο αντίθετο προς την κείμενη νομοθεσία ή επιβλαβή για τους προβλεπόμενους από το θεσμικό πλαίσιο και τους ηθικούς αντικειμενικούς σκοπούς της Αρχής.

3.4 Επάρκεια

Αρχή: Συνεχής απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων και δράση σύμφωνα με τα ισχύοντα ελεγκτικά πρότυπα και με τη δέουσα επαγγελματική επιμέλεια. Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές χρησιμοποιούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την εμπειρία που απαιτούνται για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους.

Κανόνες Συμπεριφοράς των Επιθεωρητών-Ελεγκτών:

- Θα ασχολούνται κατά προτεραιότητα με αντικείμενα ελέγχου για τα οποία διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία.
- Θα παρέχουν ελεγκτικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τα Ελεγκτικά Πρότυπα και τον Κανονισμό Ελεγκτικής Λειτουργίας της Αρχής, την εφαρμογή των οποίων θα διασφαλίζει ο Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων.
- Θα μεριμνούν για την επικαιροποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την άσκηση των επαγγελματικών καθηκόντων τους.

Για τον σκοπό αυτό, η Αρχή θα πρέπει να διασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους για την πιστοποίηση, την επιμόρφωση και την επιστημονική κατάρτιση των Επιθεωρητών-Ελεγκτών.

3.5 Επαγγελματική συμπεριφορά

Αρχή: Συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς, τον παρόντα Κώδικα και αποφυγή κάθε ενέργειας ή συμπεριφοράς που απαξιώνει το ελεγκτικό τους έργο και δυσφημεί την Αρχή. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε πράξη των Επιθεωρητών-Ελεγκτών έχει αντίκτυπο στην αξιοπιστία της Αρχής.

Κανόνες Συμπεριφοράς των Επιθεωρητών-Ελεγκτών:

- Θα μεριμνούν ώστε να είναι διαρκώς ενημερωμένοι για τους ισχύοντες κανόνες και τις διαδικασίες της Αρχής που σχετίζονται με την επαγγελματική τους συμπεριφορά εντός και εκτός του εργασιακού τους περιβάλλοντος.
- Δεν θα κάνουν κατάχρηση της θέσης τους, θα ασκούν τα καθήκοντά τους με τη δέουσα επιμέλεια και θα ενεργούν με προσήκοντα τρόπο κατά τη συνδιαλλαγή τους με άλλα άτομα.
- Θα είναι συνετοί και προσεκτικοί, ώστε οι πράξεις τους ή οι απόψεις τους να μη θίγουν το κύρος της Αρχής, όπως για παράδειγμα κατά τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
- Θα αποφεύγουν δραστηριότητες, οι οποίες είναι νόμιμες αλλά δεν συνάδουν με τα πρότυπα επαγγελματικής συμπεριφοράς.

Γράφημα 3:

Κανόνες συμπεριφοράς των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της Ε.Α.Δ.

The infographic consists of five horizontal bars, each with a distinct background color and a central icon. Each bar contains a title and a list of behavioral rules. The bars are: 1. Grey bar with a shield icon, titled 'Είμαι ακέραιος:'. 2. Blue bar with a star icon, titled 'Είμαι ανεξάρτητος και αντικειμενικός:'. 3. Orange bar with a set square icon, titled 'Είμαι αξιόπιστος:'. 4. Red-orange bar with a play button icon, titled 'Είμαι επαρκής και αποτελεσματικός:'. 5. Dark orange bar with a trophy icon, titled 'Είμαι επαγγελματίας:'. Each bar has a small white arrow pointing to the right at the bottom left corner.

- Είμαι ακέραιος:**
  - Σέβομαι, τηρώ και προάγω τους νόμιμους και ηθικούς σκοπούς της Αρχής.
- Είμαι ανεξάρτητος και αντικειμενικός:**
  - Αποφεύγω οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων
  - Εργάζομαι χωρίς προκαταλήψεις.
- Είμαι αξιόπιστος:**
  - Εργάζομαι με διαφάνεια και τηρώ τις δεσμεύσεις μου.
- Είμαι επαρκής και αποτελεσματικός:**
  - Διαθέτω τις γνώσεις και τις δεξιότητες ώστε να ασκώ αποτελεσματικά τα καθήκοντά μου.
- Είμαι επαγγελματίας:**
  - Είμαι υπόλογος για την ποιότητα της εργασίας μου.

4. Ευθύνες των Επιθεωρητών-Ελεγκτών έναντι των ελεγχόμενων φορέων

4.1 Συμπεριφορά

Στο πλαίσιο άσκησης του ελεγκτικού τους έργου και κατά την επαφή τους με τους ελεγχόμενους φορείς, οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές:

- 4.1.1 Οφείλουν να έχουν επιμελημένη και ευπρεπή εμφάνιση.
- 4.1.2 Συμπεριφέρονται με ευγένεια και κοσμιότητα.
- 4.1.3 Απευθύνονται στους υπαλλήλους/στελέχη των ελεγχόμενων φορέων και στους ελεγχόμενους ιδιώτες στον πληθυντικό και περιορίζουν τις σχέσεις τους σε αυστηρώς τυπικό και επαγγελματικό πλαίσιο, ώστε να μη διακυβεύεται η ικανότητά τους να λειτουργούν με αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία.
- 4.1.4 Οφείλουν να αντιμετωπίζουν με ψυχραιμία και κατανόηση περιπτώσεις δύστροπων ή εριστικών ελεγχόμενων, αποφεύγοντας εντάσεις ή διαπληκτισμούς και εφόσον χρειαστεί, να ζητήσουν τη συνδρομή των προϊσταμένων τους.
- 4.1.5 Δεν εκδηλώνουν τις πολιτικές, θρησκευτικές και φιλοσοφικές τους πεποιθήσεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
- 4.1.6 Αποφεύγουν κάθε πράξη που θα μπορούσε να προσβάλει ή να μειώσει την προσωπικότητα ή την επαγγελματική υπόσταση των ελεγχόμενων.
- 4.1.7 Διασφαλίζουν σχέση εμπιστοσύνης με τους ελεγχόμενους, η οποία είναι ουσιώδης για την ακώλυτη πρόσβαση στις πληροφορίες που αναζητούνται.

4.2 Παροχή συμβουλών ή συστάσεων

- 4.2.1 Παρέχουν συμβουλές ή συστάσεις σε ένα ελεγχόμενο φορέα εντός του πλαισίου του αντικειμένου του ελέγχου, διασφαλίζοντας ότι δεν υποκαθιστούν διοικητικές αρμοδιότητες του ελεγχόμενου φορέα.
- 4.2.2 Δεν θα εκτελούν δραστηριότητες πέραν των αρμοδιοτήτων τους, όπως αυτές καθορίζονται από τις κείμενες διατάξεις, καθώς και από τους ειδικούς εσωτερικούς κανονισμούς της Αρχής και οι οποίες θα μπορούσαν να θέσουν υπό αμφισβήτηση την αμεροληψία τους, να παρεμποδίσουν το έργο τους και να βλάψουν εντέλει το κύρος της Αρχής.

4.3 Κωλύματα

Κώλυμα θεωρείται οτιδήποτε παρεμποδίζει την εκτέλεση ενός έργου, τη διεκπεραίωση μιας υπόθεσης, καθώς και οτιδήποτε παρεμβάλλεται ως πρόσκομμα.

Στο πλαίσιο αυτό οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές:

- 4.3.1 Αποφεύγουν κάθε σύγκρουση συμφερόντων, είτε πραγματική, είτε φαινομενική, όπως, λόγω συμμετοχής στη διοίκηση του ελεγχόμενου φορέα ή λόγω ύπαρξης οικονομικού συμφέροντος σε αυτόν.
- 4.3.2 Αποφεύγουν κάθε σχέση με τον ελεγχόμενο φορέα, η οποία θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ανεξαρτησία τους, όπως οικογενειακές ή προσωπικές

σχέσεις με τους υπαλλήλους του φορέα. Πριν από την έναρξη της ελεγκτικής δραστηριότητας, εκτιμούν τον δυνητικό αντίκτυπο τέτοιου είδους σχέσεων και ενημερώνουν σχετικά τον Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων.

- 4.3.3** Δεν θα πρέπει να αναλαμβάνουν ελεγκτικά καθήκοντα στον φορέα από τον οποίο προέρχονται, θέτοντας υπό αμφισβήτηση την αμεροληψία τους έναντι της πρώην υπηρεσιακής τους μονάδας και στην περίπτωση αυτή έχουν καθήκον να ενημερώνουν τον Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων της Αρχής.

4.4 Αποδοχή δώρων και φιλοξενίας

Δωροληψία δημοσίου υπαλλήλου συνιστά οποιασδήποτε φύσης αθέμιτο ωφέλημα ή αποδοχή υπόσχεσης παροχής τέτοιου ωφελήματος για ενέργεια ή παράλειψή του σε σχέση με την άσκηση των καθηκόντων του, μελλοντική ή ήδη ολοκληρωμένη. Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές για ζητήματα δωροληψίας υπόκεινται στις σχετικές διατάξεις του Ποινικού Κώδικα.

Στο πλαίσιο αυτό οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές:

- 4.4.1** Δεν αποδέχονται, ούτε για τον εαυτό τους ούτε για λογαριασμό άλλων, δώρα ή άλλα οφέλη που θα μπορούσαν να επηρεάσουν, ή που αποσκοπούν στο να επηρεάσουν, πράγμα που θα μπορούσε να εκληφθεί ότι θέτουν τον παραλήπτη σε υποχρέωση έναντι του δωρητή ή σε κίνδυνο την προσωπική ή την επαγγελματική του κρίση επηρεάζοντας την ανεξαρτησία ή την αντικειμενικότητα του έργου τους.
- 4.4.2** Ωστόσο, εντός επαγγελματικού πλαισίου δύνανται να δέχονται δώρα τα οποία, λόγω αξίας και φύσης, θεωρείται ότι εντάσσονται στο πλαίσιο της συνήθους ευγένειας, όπως ένα βιβλίο ιστορικών μνημείων του ελεγχόμενου φορέα.
- 4.4.3** Δεν επιτρέπεται να αποδέχονται προσφορά φιλοξενίας από τον ελεγχόμενο φορέα ή οποιαδήποτε πρόσκληση σε γεύμα στο πλαίσιο της ελεγκτικής διαδικασίας.
- 4.4.4** Δεν πρέπει να αποδέχονται οποιαδήποτε πρόσκληση σε εκδήλωση, όπου η συμμετοχή κανονικά θα προέβλεπε καταβολή τέλους, όπως προσκλήσεις σε εκθέσεις τέχνης, αθλητικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις, φιλανθρωπικά δείπνα και διαμονή σε ξενοδοχεία. Ωστόσο, δύνανται να αποδέχονται προσκλήσεις σε εκδηλώσεις, όπου εκπροσωπούν την Αρχή υπό την επίσημη ή επαγγελματική ιδιότητά τους.

5. Ευθύνες των Επιθεωρητών-Ελεγκτών έναντι των πολιτών

Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους έρχονται επίσης σε επαφή με το «κοινό», τους πολίτες, είτε οι τελευταίοι απευθύνονται στην Αρχή για την παροχή κάποιων γενικών πληροφοριών, είτε με αφορμή κάποια καταγγελία που έχουν οι ίδιοι καταθέσει. Στο πλαίσιο αυτό:

5.1 Επιδεικνύουν ευγένεια και εξυπηρετικότητα στις συναλλαγές τους με τους πολίτες, έχοντας ως πρώτιστο καθήκον την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

5.2 Δεν παρέχουν ουσιώδεις πληροφορίες σε καταγγέλλοντες, ελεγχόμενους φορείς και ενδιαφερόμενους, οι οποίοι έχουν έννομο συμφέρον, σχετικά με διενεργούμενους ή περαιωμένους ελέγχους, παραπέμποντάς τους για συνθετότερα αιτήματα παροχής πληροφοριών στον Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων.

5.3 Σε περίπτωση καταχρηστικών αιτημάτων για πληροφορίες ή καταγγελιών, απαντούν ευγενικά, πάντοτε με την παροχή κατάλληλης αιτιολόγησης.

6. Δέσμευση των Επιθεωρητών-Ελεγκτών έναντι της Αρχής

Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές δεσμεύονται έναντι της ίδιας της Αρχής.

Συγκεκριμένα:

6.1 Συμμόρφωση με κανονισμούς

Η τήρηση του παρόντος Κώδικα, των διατάξεων του Συντάγματος και των νόμων του Κράτους επαφίεται σε κάθε Επιθεωρητή-Ελεγκτή, ο οποίος καλείται να διαφυλάξει την Αρχή από φαινόμενα που μειώνουν την αξιοπιστία και το κύρος της.

Στο πλαίσιο αυτό οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές:

6.1.1 Ενεργούν με προσήλωση στην αρχή της νομιμότητας, της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες της Αρχής.

6.1.2 Δεν εκτελούν προδήλως αντισυνταγματικές ή παράνομες εντολές των προϊσταμένων τους και ενεργούν σύμφωνα με τις διατάξεις περί νομιμότητας υπηρεσιακών ενεργειών του άρθρου 25 του Ν.3528/2007 «Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.», όπως εκάστοτε ισχύει.

6.1.3 Συμμορφώνονται με τις πολιτικές της Αρχής και τηρούν τους Εσωτερικούς Κανονισμούς και λοιπούς Κώδικες της Αρχής, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών εγκυκλίων ή οδηγιών.

6.1.4 Τηρούν τους όρους απασχόλησης όπως καθορίζονται στον Υπαλληλικό Κώδικα, στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας, καθώς και στον Κανονισμό Ελεγκτικής Λειτουργίας της Αρχής και εκτελούν άμεσα εργασίες και καθήκοντα που τους ανατίθενται, με βάση τις προτεραιότητες οι οποίες συμφωνούνται με τους προϊσταμένους τους.

6.2 Συμβολή στη διατήρηση του κύρους της Αρχής

- 6.2.1 Εμπνέουν εμπιστοσύνη και αξιοπιστία και ενισχύουν το κύρος της Αρχής υιοθετώντας τις δεοντολογικές απαιτήσεις του παρόντος Κώδικα.
- 6.2.2 Διακρίνονται για την επαγγελματική τους επάρκεια, διαφυλάσσοντας την ποιότητα και το κύρος του ελεγκτικού τους έργου και ενισχύοντας την αξιοπιστία και την υπόληψη της Αρχής.
- 6.2.3 Οφείλουν να έχουν υποδειγματική συμπεριφορά σε όλες τις εκφάνσεις της επαγγελματικής και ιδιωτικής τους ζωής.
- 6.2.4 Επιμελούνται του χώρου εργασίας τους, καθώς και της προσωπικής τους εμφάνισης, σύμφωνα με τους κοινά αποδεκτούς κανόνες ενδυματολογικής συμπεριφοράς.
- 6.2.5 Οφείλουν να τηρούν τις δεσμεύσεις και τις υποχρεώσεις τους, κατά την επικοινωνία τους με τους πολίτες και τους ελεγχόμενους φορείς, διασφαλίζοντας της αξιοπιστία της Αρχής.
- 6.2.6 Αναφέρουν στους προϊσταμένους τους, με καλή πίστη και εχεμύθεια, τυχόν περιπτώσεις που θίγουν το κύρος του Επιθεωρητή ή της Αρχής.

6.3 Συμπεριφορά προς συναδέλφους

- 6.3.1 Συμπεριφέρονται με σεβασμό, δικαιοσύνη και ευγένεια προς τους άλλους και αποφεύγουν κάθε μορφή παρενόχλησης.
Η παρενόχληση συνιστά ανεπιθύμητη συμπεριφορά που δημιουργεί ένα εχθρικό και αγχωτικό εργασιακό περιβάλλον, με αρνητική επίδραση στην εργασιακή απόδοση. Λαμβάνει δε ποικίλες μορφές εκδήλωσης όπως, άσκηση λεκτικής ή σωματικής βίας, σχόλια και υπονοούμενα σεξιστικού περιεχομένου, εκφοβισμό, θυματοποίηση, αλλά και λιγότερο προφανείς ενέργειες όπως, απαξίωση και απaráδεκτα προσωπικά σχόλια.
- 6.3.2 Επιδεικνύουν σεβασμό στην αξία και τη γνώμη των άλλων. Δεν προβαίνουν σε δυσμενείς διακρίσεις, λόγω εθνικής ή φυλετικής καταγωγής, αναπηρίας, θρησκείας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, φύλου, ιδιότητας μερικής ή πλήρους απασχόλησης, οικογενειακής κατάστασης, συνδικαλιστικών δραστηριοτήτων ή πολιτικών πεποιθήσεων.
- 6.3.3 Συνεργάζονται με πνεύμα ειλικρίνειας, εντιμότητας και διαφάνειας και επιδιώκουν την εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων. Σέβονται το χρόνο των συναδέλφων και λαμβάνουν υπόψη το πρόγραμμα αυτών, κατά την συνεργασία τους. Η ανατροφοδότηση με πληροφορίες πρέπει να παρέχεται με σεβασμό και εμπιστοσύνη και οι αποφάσεις να λαμβάνονται με ουσιαστικό διάλογο και αποτελεσματικότητα.
- 6.3.4 Συμβάλλουν στην εφαρμογή της ανοικτής εσωτερικής επικοινωνίας, η οποία επιδρά θετικά στη συνεργασία. Οι σημαντικές πληροφορίες πρέπει να κοινοποιούνται και σε όσους ενδεχομένως τις χρειάζονται για τους ελέγχους τους, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο και δεν παραβιάζεται η αρχή της εχεμύθειας.

- 6.3.5** Συνδράμουν στη δημιουργία και διατήρηση ενός ασφαλούς και υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος και επιζητούν τη γνώμη και την επαγγελματική εκτίμηση των άλλων.

6.4 Τεκμηρίωση Ελεγκτικού έργου

- 6.4.1** Εκτελούν τα καθήκοντά τους χωρίς να υφίστανται καμία πολιτική ή άλλη εξωτερική επιρροή. Οφείλουν να προβαίνουν σε μια ισορροπημένη αξιολόγηση και κρίση όλων των δεδομένων και να μην επηρεάζονται από ίδια συμφέροντα, από συμφέροντα άλλων, ή την αθέμιτη επιρροή τρίτων, κατά το σχηματισμό της επαγγελματικής τους κρίσης.
- 6.4.2** Θα πρέπει να είναι σε θέση να υποστηρίζουν πλήρως τις διαπιστώσεις, τα συμπεράσματα, τις συστάσεις και τις προτάσεις των Εκθέσεων Επιθεώρησης και Ελέγχου.
- 6.4.3** Θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα τελικά συμπεράσματα των Εκθέσεων Επιθεώρησης και Ελέγχου υποστηρίζονται από επαρκή αποδεικτικά στοιχεία.
- 6.4.4** Θα επιτυγχάνουν τους ελεγκτικούς στόχους της Αρχής με αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο, βελτιώνοντας διαρκώς την ποιότητα του έργου τους.

6.5 Σύγκρουση συμφερόντων

Σύγκρουση συμφερόντων προκύπτει όταν η επαγγελματική κρίση ή οι ενέργειες ενδέχεται να επηρεαστούν από ένα ιδιωτικό ή προσωπικό συμφέρον, οδηγώντας σε προσωπικό, οικονομικό ή επαγγελματικό κέρδος. Επιπρόσθετα, η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων συνδέεται και με καταστάσεις, κατά τις οποίες το επιδιωκόμενο συμφέρον μπορεί να φαίνεται, στα μάτια της κοινής γνώμης, ότι επηρεάζει την αμεροληψία και την αντικειμενικότητα του έργου της Αρχής.

Στο πλαίσιο αυτό οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές:

- 6.5.1** Αποφεύγουν οιαδήποτε ανάληψη εντολής ελέγχου η οποία έρχεται σε σύγκρουση με συμφέροντα ίδια, συγγενικών προσώπων ή σχετιζόμενων εταιρειών.
- 6.5.2** Δεν καταχρώνται πλεονεκτήματα που απορρέουν από τη θέση τους στην Αρχή για προσωπικό όφελος, συμπεριλαμβανομένου του οικονομικού, που θα μπορούσε να θέσει υπό αμφισβήτηση τα κίνητρά τους ή να επιφέρει την απώλεια της αξιοπιστίας της Αρχής.
- 6.5.3** Δεν χρησιμοποιούν πληροφορίες που αποκτούν, λόγω της θέσης τους, ως μέσο για να βλάψουν τρίτους.
- 6.5.4** Υποχρεούνται να αποκαλύπτουν και να αναφέρουν στην Αρχή περιπτώσεις πρόδηλης, πιθανής ή συγκεκριμένης σύγκρουσης συμφερόντων, οι οποίες υποπίπτουν στην αντίληψή τους, προκειμένου να προστατεύσουν το δημόσιο συμφέρον.
- 6.5.5** Έχουν την υποχρέωση να εκτιμούν και να αξιολογούν τυχόν κινδύνους που μπορεί να επηρεάσουν την ανεξαρτησία τους και να ενημερώνουν σχετικά τον Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων.

- 6.5.6** Αποφεύγουν καταστάσεις που θέτουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία τους, όπως διεκδίκηση θέσης σε ελεγχόμενο φορέα, για τις οποίες οφείλουν να ενημερώνουν σχετικά τον Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων.

6.6 Άσκηση ιδιωτικού έργου

- 6.6.1** Δύνανται να ασκούν ιδιωτικό έργο ή εργασία με αμοιβή, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του ΥΚ, εφόσον η άσκησή του δεν συγκρούεται με τα συμφέροντα της Αρχής ή είναι ασυμβίβαστη με τη θέση τους και δεν επηρεάζει την απρόσκοπτη άσκηση των καθηκόντων τους ή μειώνει το κύρος της Αρχής.
- 6.6.2** Η απαγόρευση ασκήσεως ιδιωτικού έργου επ' αμοιβή δεν αφορά στις συγγραφικές και εν γένει επιστημονικές ασχολίες του υπαλλήλου, μπορεί όμως για τον Επιθεωρητή-Ελεγκτή να απαιτείται η έγκριση του Διοικητή της Αρχής και η σύμφωνη γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου της Αρχής, όταν αφορά σε πληροφορίες που τέθηκαν σε γνώση του κατά την άσκηση των καθηκόντων του, λόγω της υποχρέωσης εχεμύθειας που υπέχει και του απορρήτου χαρακτήρα των πληροφοριών αυτών.

6.7 Διαχείριση αρχείων και πληροφοριών

- 6.7.1** Τηρούν την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών της ελεγκτικής διαδικασίας. Μετά την ένταξή τους στην Αρχή, υπογράφουν δήλωση εχεμύθειας την οποία πρέπει να τηρούν, χωρίς να περιορίζεται η ατομική ελευθερία έκφρασης. Το καθήκον εχεμύθειας εξακολουθεί να ισχύει για πέντε χρόνια μετά τη λήξη της θητείας τους στην Αρχή.
- 6.7.2** Παραδίδουν, κατά την με οποιοδήποτε τρόπο αποχώρησή τους από την Αρχή, όλο τον εξοπλισμό του γραφείου, τις υπηρεσιακές τους ταυτότητες και το τηρούμενο φυσικό και ηλεκτρονικό αρχείο.

6.8 Χρήση περιουσιακών στοιχείων της Αρχής

- 6.8.1** Έχουν υποχρέωση προστασίας της περιουσίας της Αρχής, η οποία περιλαμβάνει αντικείμενα όπως ηλεκτρονικούς υπολογιστές, φωτοαντιγραφικά μηχανήματα, τηλεφωνικές συσκευές, πρόσβαση στο διαδίκτυο, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, έπιπλα γραφείων και λοιπό εξοπλισμό. Η προστασία αυτή συνίσταται παραδείγματος χάριν στη διαφύλαξη από την κλοπή, την κακή ή μη εξουσιοδοτημένη χρήση, στην ορθή επαγγελματική χρήση, στην άμεση αναφορά τυχόν κλοπής ή κακής χρήσης, καθώς και στη λελογισμένη χρήση των τηλεφώνων, ηλεκτρονικών υπολογιστών και φωτοαντιγραφικών μηχανημάτων για μη επαγγελματικούς σκοπούς.
- 6.8.2** Αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο, πρωτίστως, όταν υπάρχουν υπηρεσιακές ανάγκες, συμμορφούμενοι με τις βασικές οδηγίες περί ασφάλειας πληροφοριών ηλεκτρονικών υπολογιστών.

7. Μέριμνα του Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων

Ο Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων :

7.1 Ασκεί εποπτεία ως προς τη συμμόρφωση των Επιθεωρητών-Ελεγκτών με τον Κώδικα Δεοντολογίας.

7.2 Λαμβάνει υπόψη τις δεξιότητες και την εμπειρία των Επιθεωρητών-Ελεγκτών, κατά την ανάθεση των εντολών επιθεώρησης και ελέγχου.

7.3 Ενισχύει τη σημασία της εναλλαγής πεδίων ελέγχου, με την εκ περιτροπής ανάθεση καθηκόντων στους Επιθεωρητές-Ελεγκτές, η οποία συνιστά αναγκαία συνθήκη για τη διατήρηση της ανεξαρτησίας, της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας, προάγοντας ταυτόχρονα την επαγγελματική κατάρτιση αυτών.

7.4 Διασφαλίζει ότι οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών, αναφορικά με την επαγγελματική εξέλιξή του. Στενές διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ Προϊσταμένων και Επιθεωρητών-Ελεγκτών, δύναται να δυσχεράνουν την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

8. Προσωπικά δεδομένα

Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές οφείλουν να προστατεύουν τα Δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα και να σέβονται την εμπιστευτικότητα και την ιδιωτικότητα των πληροφοριών που τους παρέχονται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, τηρώντας τα οριζόμενα στον Γενικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, την Οδηγία 2016/680 και τον Ν.4624/2019 (ΦΕΚ 137/τ. Α΄/29.08.2019).

Η συλλογή και επεξεργασία των Δεδομένων πραγματοποιείται με θεμιτά και διαφανή μέσα, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της Αρχής, με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον.

Συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας μόνο τα απαραίτητα Δεδομένα, τα οποία δεν χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς, εκτός από αυτούς για τους οποίους έχουν αρχικά συλλεχθεί (εξαιρουμένων των περιπτώσεων που αυτό επιτρέπεται ρητώς στον νόμο). Επιβεβαιώνεται ότι τα Δεδομένα είναι ακριβή, αληθή, αντικειμενικά, προσβάσιμα, κατάλληλα, συναφή προς τον σκοπό για τον οποίο έχουν συλλεγεί, κατανοητά και επίκαιρα.

Χρησιμοποιούνται κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία των προσωπικών πληροφοριών, με σκοπό τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας, της ασφάλειας, της ακεραιότητας και της ποιότητας των Δεδομένων. Τα μέτρα επανεξετάζονται και επικαιροποιούνται όταν κρίνεται απαραίτητο, και οι διαδικασίες επεξεργασίας Δεδομένων παρακολουθούνται και αξιολογούνται συνεχώς, ως προς την αποτελεσματικότητά τους και τον εντοπισμό κινδύνων.

Η διαβίβαση Δεδομένων σε τρίτους γίνεται πάντοτε βάσει των διατάξεων της κείμενης Νομοθεσίας και με σκοπό την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος.

Η διατήρηση των Δεδομένων ισχύει για το χρονικό διάστημα που ορίζεται στην εθνική Νομοθεσία, ενώ μετά το πέρας αυτής, η διαγραφή τους γίνεται με νόμιμο και ασφαλή τρόπο.

Το προσωπικό της Αρχής ενημερώνεται, εκπαιδεύεται και λογοδοτεί σχετικά με την ορθή διαδικασία επεξεργασίας των Προσωπικών Δεδομένων.

Στην Αρχή ορίζεται Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος διασφαλίζει ότι το προσωπικό είναι επαρκώς ενημερωμένο και τηρούνται οι εσωτερικές διαδικασίες και η πολιτική ασφαλείας των προσωπικών Δεδομένων.

9. Άλλες Διατάξεις

Σε περιπτώσεις όπου εγείρονται αμφιβολίες ή δημιουργούνται ερμηνευτικά κενά για οποιαδήποτε πρόβλεψη του παρόντος Κώδικα, το προσωπικό, σε κάθε περίπτωση, μπορεί να απευθύνεται μέσω της ιεραρχίας στον Διοικητή της Αρχής για επίλυση του θέματος και παροχή σχετικών οδηγιών.

Βιβλιογραφία

1. Agency for Modernisation Local Government Denmark, *Code of Conduct in the Public Sector*, 2017.
2. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), *Internal Control – Integrated Framework*, 2013.
3. European Institute of Public Administration (EIPA), *Effectiveness of Good Governance and Ethics in Central Administration: Evaluating Reform Outcomes in the Context of the Financial Crisis*, 2011.
4. European Organisation of Supreme Audit Institutions (EUROSAI), *Auditing Ethics in the Public Sector*, 2014.
5. Experiencia Contraloría General de la República de Chile, *Self Assessment of Integrity*, 2016.
6. Gilman C. Stuart, *Ethics Codes and Codes of Conduct as tools for promoting an ethical and professional public service: Comparative Successes and Lessons*, 2005.
7. Giusta Paolo, *Ethics Matters*, 2006.
8. Government of South Australia, *Code of Conduct for South Australian Public Sector Employees*, 2005.
9. Institute of Internal Auditors (IIA), *International standards for the professional practice of internal auditing (Standards)*, 2016.
10. Institute of Internal Auditors (IIA), *Code of Ethics*, 2016.
11. International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI), *Code of Ethics*, ISSAI 30, 2016.
12. IT Professionals New Zealand, *Code of Ethics*, 2017.
13. Lawton Alan, Rayner Julie and Lashuizen Karin, *Ethics and Management in the Public Sector*, Masters in Public Management Routledge, 2013.
14. Mercade Fabrice, *Δεοντολογικά διλήμματα και πώς να τα αντιμετωπίσουμε*, European Organisation of Supreme Audit Institutions - Task Force on Audit & Ethics (EUROSAI TFAE), Λισαβόνα 2014.
15. Odrova Drahomira, *Challenges of Modern Public Administration and Ethical Decision-Making*, 2017.

16. Ontario Internal Audit Division, Ministry of Finance, *Guide to Public Service Ethics & Conduct*, 2011.
17. Sorak Nicholas, *Ethical Codes for the Public Administration*, University of Gothenburg, 2017.
18. Whitton Howard, *Developing the 'Ethical Competence' of Public Officials - a Capacity-building Approach*, 2007.
19. World Health Organization, *Code of Ethics and Professional Conduct*, 2017.
20. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ), *Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας*, 2018.
21. Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ), *Κώδικας Δεοντολογίας*, 2017.
22. Κυπριακή Δημοκρατία, *Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματος Φορολογίας*, 2016.
23. Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), *Πρώθηση της ακεραιότητας και αποτροπή της διαφθοράς: επισκόπηση της εμπειρίας των κρατών-μελών του ΟΟΣΑ*, 2005.
24. Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), *Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου για την Ελληνική Δημόσια Διοίκηση*, 2018.
25. Συνήγορος του Πολίτη, *Σχέσεις Δημοσίων Υπαλλήλων και Πολιτών: Οδηγός Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς*, 2012.
26. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, *Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.*, Ν.3528/2007.
27. Υπουργείο Οικονομικών, *Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας*, 2013.

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι: Εννοιολογικό Λεξικό⁴

Ακεραιότητα (Integrity): Η ιδιότητα ή η κατάσταση του έχοντος ακλόνητες ηθικές αρχές. Η ευθύτητα, η εντιμότητα και η ειλικρίνεια. Η βούληση να πράττει κανείς το σωστό, να πρεσβεύει και να ανταποκρίνεται σε ένα σύνολο αξιών και προσδοκιών.

Ανάθεση/Εργο (Engagement): Η εργασία που εκτελείται στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων.

Αναλυτικές διαδικασίες (Analytical procedures): Ανάλυση σημαντικών σχέσεων, τάσεων και αναλογιών οι οποίες χρησιμοποιούνται κυρίως κατά το στάδιο του σχεδιασμού ενός ελέγχου, καθώς και της συνολικής επισκόπησης μετά το πέρας αυτού.

Οι αναλυτικές διαδικασίες περιλαμβάνουν επίσης τη διερεύνηση που είναι απαραίτητη για εντοπισμένες διακυμάνσεις ή σχέσεις που δεν είναι συνεπείς με άλλες σχετικές πληροφορίες, ή διαφέρουν από προβλεφθείσες αξίες κατά ένα σημαντικό ποσό.

Ανεξαρτησία (Independence): Απαλλαγή από συνθήκες που εμποδίζουν τους Επιθεωρητές-Ελεγκτές να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους με αμερόληπτο τρόπο. Προκειμένου να επιτευχθεί ο απαραίτητος βαθμός ανεξαρτησίας, ο Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων έχει άμεση και απρόσκοπτη πρόσβαση στην ανώτερη διοίκηση και το συμβούλιο.

Αντικειμενικότητα (Objectivity): Μια αμερόληπτη διανοητική στάση που επιτρέπει στους εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές να εκτελούν αναθέσεις με τέτοιο τρόπο, ώστε να έχουν ειλικρινή πεποίθηση για το προϊόν εργασίας τους, χωρίς σημαντικούς συμβιβασμούς από άποψη ποιότητας. Η αντικειμενικότητα επιβάλλει στους ελεγκτές να μην υποτάσσουν στην κρίση των άλλων, τη δική τους κρίση για θέματα ελέγχου και να μην επιτρέπουν την προκατάληψη, τη σύγκρουση συμφερόντων, την καταχρηστική επιρροή άλλων ή τη σύμπτωση στο πρόσωπό τους των ιδιοτήτων του ελέγχοντος και του ελεγχόμενου, που αναιρεί ή νοθεύει την κρίση τους.

Απάτη (Fraud): Οποιοσδήποτε παράνομες πράξεις που χαρακτηρίζονται από δόλο, απόκρυψη ή κατάχρηση εμπιστοσύνης. Αυτές οι πράξεις δεν εξαρτώνται από χρήση απειλής βίας ή φυσικής δύναμης. Απάτες διαπράττονται από άτομα και οργανισμούς για να αποκτήσουν χρήματα, περιουσιακά στοιχεία ή υπηρεσίες, για να αποφύγουν

⁴ Πηγές σύνταξης του Εννοιολογικού Λεξικού: α) ΦΕΚ 2848/τ.2012, Γλωσσάριο όρων, β) INTOSAI GOV 9100, γ) ISSAI 1000, δ) ISSAI 1003, ε) Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), στ) XVI INCOSAI, Ουρουγουάη, 1998, ζ) Transparency International, η) IIA (2016), International standards for the professional practice of internal auditing (standards), Institute of Internal Auditors και θ) OECD 2018 «Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου για την Ελληνική Δημόσια Διοίκηση».

πληρωμή ή απώλεια υπηρεσιών ή να διασφαλίσουν ατομικά ή επιχειρηματικά συμφέροντα.

Αποδοτικότητα (Efficiency): Χρήση οικονομικών, ανθρώπινων και υλικών πόρων με τέτοιο τρόπο, ώστε να μεγιστοποιείται το παραγόμενο αποτέλεσμα με μια δεδομένη ποσότητα και ποιότητα εισρεόντων πόρων, ή να ελαχιστοποιούνται οι εισρέοντες πόροι για την επίτευξη μιας δεδομένης ποσότητας και ποιότητας παραγόμενου αποτελέσματος.

Αποτελεσματικότητα (Effectiveness): Ο βαθμός στον οποίο επιτυγχάνεται ο στόχος, ή ο βαθμός στον οποίο το πραγματικό αποτέλεσμα μιας δραστηριότητας συνάδει με τον στόχο ή με τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα της εν λόγω δραστηριότητας.

Δημόσια λογοδοσία (Public Accountability): Η υποχρέωση των προσώπων ή οντοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων επιχειρήσεων και εταιρειών, στους οποίους έχουν διατεθεί δημόσιοι πόροι, να είναι υπόλογοι για τις δημοσιονομικές, φορολογικές, διοικητικές και προγραμματικές αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί σε αυτούς, και να αναφέρονται σε αυτούς που τους έχουν αναθέσει τα εν λόγω καθήκοντα.

Διακυβέρνηση (Governance): Πρόκειται για τον συνδυασμό των διαδικασιών και των δομών που εφαρμόζονται από τη διοίκηση του φορέα προκειμένου να προβεί στην ενημέρωση, διεύθυνση, διαχείριση και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων του οργανισμού με την προοπτική της επίτευξης των στόχων του.

Διασφάλιση (Assurance): Πρόκειται για μια αντικειμενική εξέταση των στοιχείων με στόχο την παροχή ανεξάρτητης αξιολόγησης στη διακυβέρνηση, τη διαχείριση των κινδύνων και τις διαδικασίες ελέγχου του οργανισμού. Τα παραδείγματα μπορεί να περιλαμβάνουν τη χρηματοοικονομική επίδοση, τη συμμόρφωση, το σύστημα ασφάλειας και τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας.

Διαφάνεια (Transparency): Η υποχρέωση της δημόσιας διοίκησης να εξασφαλίζει την ευρύτερη δυνατή δημοσιότητα των αποφάσεων και των ενεργειών της και των σχεδίων νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων, με σκοπό να καθίσταται ευκολότερος ο έλεγχος των πράξεών της.

Διαφθορά (Corruption): Οποιαδήποτε μορφή αντιδεοντολογικής χρήσης ή κατάχρησης της δημόσιας εξουσίας για προσωπικό ή ιδιωτικό όφελος. Η διαφθορά περιλαμβάνει την άσκηση επιρροής και/ή την κατάχρηση της δημόσιας αρχής μέσω της παροχής ή αποδοχής κινήτρων ή παράνομων ανταμοιβών για αθέμιτα προσωπικά ή ιδιωτικά συμφέροντα.

Διεθνής Οργανισμός των Ανωτάτων Οργάνων Ελέγχου (INTOSAI): Ο Διεθνής Οργανισμός των Ανωτάτων Οργάνων Ελέγχου (INTOSAI) συνιστά παγκοσμίως μια ένωση κυβερνητικών οντοτήτων. Μέλη του αποτελούν οι κρατικοί φορείς των επικεφαλής δημοσιονομικών ελεγκτών. Ο INTOSAI είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος και μη

πολιτικός οργανισμός. Συνιστά έναν μη κυβερνητικό οργανισμό με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς, ενώ δρα ως ένας οργανισμός ομπρέλα για την κοινότητα του δημόσιου εξωτερικού ελέγχου. Έχει θεσμοθετήσει ένα πλαίσιο για τα ανώτατα όργανα ελέγχου με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης και τη μεταβίβαση της γνώσης, τη βελτίωση του δημόσιου εξωτερικού ελέγχου παγκοσμίως και την ενίσχυση των επαγγελματικών ικανοτήτων.

Διοίκηση (Management): Το πρόσωπο ή τα πρόσωπα με εκτελεστική ευθύνη για την διεξαγωγή των λειτουργιών του φορέα. Για μερικούς φορείς, η διοίκηση περιλαμβάνει μερικούς ή όλους εκείνους που είναι επιφορτισμένοι με τη διακυβέρνηση, για παράδειγμα, εκτελεστικά μέλη ενός Συμβουλίου Διοίκησης ή έναν Εκτελεστικό Διευθυντή.

Έγγραφη διαβεβαίωση (Written representation): Μια έγγραφη δήλωση της διοίκησης, η οποία παρέχεται στον ελεγκτή για να επιβεβαιώσει ορισμένα θέματα ή για να υποστηρίξει ελεγκτικά τεκμήρια.

Ελεγκτής (Auditor): Ο όρος «ελεγκτής» χρησιμοποιείται για αναφορά στο πρόσωπο ή πρόσωπα που διενεργούν τον έλεγχο.

Ελεγκτικά τεκμήρια (Audit evidence): Πληροφορίες που χρησιμοποιούνται από τον ελεγκτή για να καταλήξει στα συμπεράσματα στα οποία βασίζεται η γνώμη του. Τα ελεγκτικά τεκμήρια περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που εμπεριέχονται στα συστήματα διακυβέρνησης και λειτουργίας του ελεγχόμενου φορέα, στα λογιστικά αρχεία που στηρίζουν τις οικονομικές καταστάσεις, όσο και άλλες πληροφορίες.

Έλεγχος (Audit): Επισκόπηση των δραστηριοτήτων και των λειτουργιών ενός φορέα, ώστε να διασφαλιστεί ότι αυτές εκτελούνται ή λειτουργούν σύμφωνα με τους στόχους, τον προϋπολογισμό, τους κανόνες και τα πρότυπα. Στόχος της επισκόπησης αυτής είναι να εντοπίζει, σε τακτά χρονικά διαστήματα, τυχόν αποκλίσεις που ενδέχεται να απαιτούν διορθωτικές ενέργειες.

Επαγγελματική κρίση (Professional judgment): Η εφαρμογή σχετικής εκπαίδευσης, γνώσης και εμπειρίας, εντός του πλαισίου που παρέχεται από τα πρότυπα ελέγχου, λογιστικής και δεοντολογίας, κατά τη λήψη ενήμερων αποφάσεων σχετικά με τους τρόπους δράσης που ενδείκνυνται στους όρους αναφοράς της αποστολής ελέγχου.

Επάρκεια ελεγκτικών τεκμηρίων (Sufficiency of audit evidence): Το μέτρο της ποσότητας των ελεγκτικών τεκμηρίων. Η ποσότητα των ελεγκτικών τεκμηρίων που απαιτούνται επηρεάζεται από την εκτίμηση του ελεγκτή για τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος καθώς και από την ποιότητα αυτών των ελεγκτικών τεκμηρίων.

Επιθεώρηση (ως ελεγκτική διαδικασία) (Inspection (as an audit procedure)): Η εξέταση αρχείων ή εγγράφων, εσωτερικών ή εξωτερικών, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή ή σε άλλα μέσα, ή φυσική εξέταση ενός περιουσιακού στοιχείου.

Ηθικές αξίες (Ethical values): Οι ηθικές αξίες που επιτρέπουν στον υπεύθυνο για τη λήψη αποφάσεων να καθορίζει την κατάλληλη συμπεριφορά που θα υιοθετήσει. Οι αξίες αυτές θα πρέπει να βασίζονται σε καθετί «ορθό», το οποίο μπορεί να εκτείνεται πέραν των απαιτήσεων του νόμου.

Κώδικας δεοντολογίας/Κώδικας ηθικής (Code of conduct/Code of ethics): Οι πολίτες αναμένουν από τους δημόσιους λειτουργούς να εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον με αμεροληψία, νομιμότητα, ακεραιότητα και διαφάνεια σε καθημερινή βάση. Βασικές αξίες καθοδηγούν την κρίση των δημόσιων λειτουργών όσον αφορά στον τρόπο εκτέλεσης των καθηκόντων τους στις καθημερινές δραστηριότητες. Για την εφαρμογή αυτών των αξιών, οι οργανισμοί καθιερώνουν επίσημο κώδικα προτύπων συμπεριφοράς.

Κώλυμα (Impediment): Κώλυμα θεωρείται οτιδήποτε παρεμποδίζει την εκτέλεση ενός έργου, τη διεκπεραίωση μιας υπόθεσης, καθώς και οτιδήποτε παρεμβάλλεται ως πρόσκομμα.

Λογοδοσία (Accountability): Η διαδικασία κατά την οποία οι δημόσιοι φορείς και το προσωπικό τους έχουν την ευθύνη για τις αποφάσεις και τις ενέργειές τους, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης δημόσιων πόρων και όλων των πτυχών της επίδοσής τους. Το καθήκον που επιβάλλεται σε ένα πρόσωπο ή οντότητα που υπόκειται σε έλεγχο να αποδεικνύει ότι έχει διαχειριστεί ή ελέγξει τα κονδύλια που διατίθενται σε αυτόν σε συμμόρφωση με τους όρους βάσει των οποίων του χορηγήθηκαν τα κονδύλια αυτά.

Νομιμότητα και κανονικότητα (Legality and Regularity): Με τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας επιζητείται να εξακριβωθεί κατά πόσον οι πράξεις είναι σύμφωνες με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές διατάξεις και καλύπτονται από επαρκείς πιστώσεις του προϋπολογισμού.

Παρέμβαση της διοίκησης (Management Intervention): Οι ενέργειες της διοίκησης για την παράκαμψη προβλεπόμενων πολιτικών ή διαδικασιών για νόμιμους σκοπούς. Η παρέμβαση της διοίκησης είναι συνήθως αναγκαία για την αντιμετώπιση μη επαναλαμβανόμενων και μη τυποποιημένων συναλλαγών ή γεγονότων που διαφορετικά θα υφίσταντο ακατάλληλο χειρισμό από το σύστημα.

Σύγκρουση συμφερόντων (Conflict of interests): Σύγκρουση συμφερόντων προκύπτει όταν η επαγγελματική κρίση ή οι ενέργειες ενός Επιθεωρητή-Ελεγκτή ενδέχεται να επηρεαστούν από ένα ιδιωτικό ή προσωπικό συμφέρον, οδηγώντας σε προσωπικό, οικονομικό ή επαγγελματικό κέρδος.

- Έννοια συγγενικού ή κοντινού προσώπου ή καλυμμένης σχέσης: Στον κύκλο αυτό εμπίπτουν συγγενείς του υπαλλήλου, δηλαδή ο/η σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, σε ευθεία γραμμή απεριορίστως, σε πλάγια γραμμή έως και τρίτου βαθμού, ή άτομα με τα οποία έχει ιδιαίτερη σχέση φιλίας ή εχθρότητας ή με τα οποία έχει μια καλυμμένη σχέση. Εμπίπτουν οι περιπτώσεις αντιδικίας (εντός ή εκτός υπηρεσίας) ή ενεστώσας ή παρελθούσας δικαστικής διένεξης για προσωπικούς λόγους (π.χ. μήνυση, αγωγή, διαζύγιο, κληρονομιά, κλπ).
- Έννοια ιδιαίτερου οικονομικού ή άλλου συμφέροντος: Ιδιαίτερο οικονομικό ή άλλο συμφέρον συνιστά η πραγματική και προβλέψιμη πιθανότητα ότι το αποτέλεσμα της εργασίας του υπαλλήλου θα έχει για τον ίδιο ή τα παραπάνω πρόσωπα ένα οικονομικό αποτέλεσμα που μπορεί να είναι κέρδος ή ζημία.

Συμμόρφωση (Compliance): α) Συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς που ισχύουν για μια οντότητα και β) Συμμόρφωση και τήρηση των πολιτικών, σχεδίων, διαδικασιών, νόμων, κανονισμών, συμβάσεων ή άλλων απαιτήσεων.

Τεκμηρίωση ελέγχου (Audit documentation): Το αρχείο της εργασίας που έχει εκτελεστεί, των ελεγκτικών τεκμηρίων που αποκτήθηκαν, των αποτελεσμάτων που έχουν προκύψει και των συμπερασμάτων που έχει εξαγάγει ο ελεγκτής.

Φάκελος ελέγχου (Audit file): Ένας ή περισσότεροι φάκελοι ή άλλα μέσα αποθήκευσης, σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή, που περιέχουν τα αρχεία που αποτελούν την τεκμηρίωση του ελεγκτικού έργου για μία συγκεκριμένη αποστολή ελέγχου.

Παράρτημα II: Πρότυπο Δήλωσης Εχεμύθειας

Υπεύθυνη Δήλωση
(άρθρο 8, Ν. 1599/1986)
Εχεμύθειας Επιθεωρητών Ελεγκτών ΕΑΔ

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ						
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:			
Τόπος Κατοικίας:			Οδός:			Αριθ:	ΤΚ:
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):				Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):			

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις⁽³⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν.1599/1986, δηλώνω ότι:

Θα τηρήσω το απόρρητο και την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών και στοιχείων που θα περιέλθουν σε γνώση μου κατά την άσκηση των καθηκόντων μου και δεν θα δημοσιοποιήσω ή γνωστοποιήσω πληροφορίες χωρίς την κατάλληλη εξουσιοδότηση, κατά τη διάρκεια της θητείας μου στην Αρχή και για μια πενταετία μετά την αποχώρησή μου από αυτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των παρ. 17 και 18 του άρθρου 96 του Ν.4622/2019 και στον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της ΕΑΔ.

Ημερομηνία: .....

Υπογραφή:.....
(ο/η δηλών/ούσα)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

(2) Αναγράφεται ολογράφως.

(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

(4) Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

Παράρτημα III: Παραδείγματα Δεοντολογικών Διλημάτων⁵

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1

Την τελευταία τετραετία διενεργήσατε (ο Επιθεωρητής-Ελεγκτής) δυο (2) ελέγχους στον ίδιο Δήμο με αντικείμενο την εξέταση εισπραξης δημοσίων εσόδων, βάσει του Κώδικα Εισπραξης Δημοσίων Εσόδων, από την εκμίσθωση δημοτικών ακινήτων. Μέχρι τώρα, έχετε αναπτύξει φιλικές σχέσεις με τον προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών του εν λόγω Δήμου. Στην ονομαστική σας εορτή σας προσφέρει ένα συμβολικό και μικρής αξίας δώρο.

Τι πρέπει να κάνετε;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2

Διενεργείτε έλεγχο σε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που έχει προηγουμένως ελεγχθεί από συναδέλφους σας. Κατά την ελεγκτική διαδικασία ανακαλύπτετε ένα σημαντικό σφάλμα, το οποίο, σύμφωνα με τα στοιχεία της υπόθεσης, υπάρχει επί σειρά ετών και δεν εντοπίστηκε κατά τους προηγούμενους ελέγχους. Η αποκάλυψη του σφάλματος θα καταδείκνυε ότι οι προηγούμενοι έλεγχοι δεν ήταν αρκετά διεξοδικοί. Ωστόσο, η απόκρυψη του λάθους θα διαιώνιζε την ύπαρξή του.

Τι πρέπει να κάνετε;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3

Στο τέλος ενός ελέγχου, συνειδητοποιείτε ότι εστιάσατε μεθοδολογικά πολύ σε ένα θέμα, παραβλέποντας μερικές άλλες σημαντικές παραμέτρους της υπόθεσης. Δεν υπάρχει χρόνος να προβείτε σε διεξοδικές αναλύσεις, σύμφωνα με τη προκαθορισθείσα μεθοδολογία και την τεθείσα προθεσμία διεκπεραίωσης της υπόθεσης.

Τι πρέπει να κάνετε;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4

Κατά τη συμμετοχή σας σε ένα κλιμάκιο οριζόντιου ελέγχου (σε ένα αριθμό ομοειδών φορέων), καλείστε να εφαρμόσετε την ίδια ελεγκτική μεθοδολογία (π.χ. τυποποίηση ελεγκτικής διαδικασίας με χρήση πληροφορικής), την οποία δεν έχετε χρησιμοποιήσει ξανά, ούτε σας παρασχέθηκε εγκαίρως η σχετική κατάρτιση. Εκτός αυτού, έχετε κάποιες αμφιβολίες ως προς το εάν αυτή η μέθοδος βελτιώνει την ποιότητα του ελέγχου, ενώ πιστεύετε ότι η μακρά σας εμπειρία αποτελεί καλύτερη εγγύηση αντ' αυτής.

Τι πρέπει να κάνετε;

⁵ Πηγές: α) Fabrice Mercade, *Δεοντολογικά διλήμματα και πώς να τα αντιμετωπίσουμε* (EUROSAI TFAE, Λισαβόνα 2014), β) Rushworth Kidder, *Πόσο καλοί άνθρωποι κάνουν δύσκολες επιλογές. Επίλυση των διλημάτων της ηθικής διαβίωσης*, γ) Paolo Giusta, *Θέματα δεοντολογίας - Πρακτική μικροδεοντολογία για τους δημοσίους υπαλλήλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, δ) Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, 2006, ε) Υπηρεσία Δεοντολογίας των Ηνωμένων Εθνών, (<http://www.un.org/en/ethics/index.shtml>) και στ) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Πρακτικός Οδηγός Δεοντολογίας & Συμπεριφοράς του Προσωπικού* (http://ec.europa.eu/civil_service/admin/ethic/index_en.htm)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5

Ένα μέλος του κλιμακίου ελέγχου που συντονίζετε, ως προϊστάμενος, είναι πολύ ικανό και διενεργεί ελέγχους καλής ποιότητας, αλλά είναι συχνά αγενές προς τους υπαλλήλους των ελεγχόμενων φορέων και συμπεριφέρεται με αλαζονικό και επιθετικό ύφος.

Τι πρέπει να κάνετε;

Λήψη αποφάσεων με γνώμονα το δίκαιο και την ηθική

	Δίκαιο	Δεοντολογία	Ηθική
Πηγή	Νομικό πλαίσιο	Δημόσιοι Φορείς	Συνείδηση
Αποδέκτης	Κοινωνία	Προσωπικό Φορέα	Ατομική συμπεριφορά
Επιβολή	Νομικές κυρώσεις	Εκούσια συμμόρφωση/ Πειθαρχικά μέτρα	Εκούσια συμμόρφωση

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αντιμετώπιση δεοντολογικών διλημμάτων

1. Αναλύστε το πρόβλημα για να αξιολογήσετε εάν αντιμετωπίζετε μια κατάσταση σωστό έναντι σωστού (πραγματικό δίλημμα), και όχι μια κατάσταση σωστού-λάθους (πρόβλημα συμμόρφωσης).
2. Αξιολογήστε την κατάσταση και δώστε τη δική σας λύση με βάση τις αξίες που διακυβεύονται.
3. Ελέγξτε εάν άλλα εμπλεκόμενα πρόσωπα (ιεραρχία, συνάδελφοι) συμφωνούν με τις επιλογές που προκρίνετε ή βλέπετε ως εναλλακτικές λύσεις.
4. Αξιολογήστε τον πραγματικό αντίκτυπο των ενεργειών σας και τυχόν σχόλια που έχετε δεχθεί, καθώς αυτή η εμπειρία μπορεί να αποτελέσει πρόκριμα ή σημείο εκκίνησης, όταν αντιμετωπίσετε παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον.

Παράρτημα IV: Παραδείγματα Σύγκρουσης Συμφερόντων

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1

Σας ζητείται να ελέγξετε τη νομιμότητα άδειας ίδρυσης και λειτουργίας επιχείρησης που χορηγήθηκε από τη Διεύθυνση Ανάπτυξης μιας Περιφέρειας της χώρας. Σε εταιρεία του ιδίου επιχειρηματία είχατε εργαστεί στο παρελθόν και πρώην συνάδελφοί σας είναι πλέον μέτοχοι στη νέα εταιρεία.

Τι πρέπει να κάνετε;

Ζητώ από τον προϊστάμενό μου να ορίσει έναν άλλον ελεγκτή, καθώς η αξιοπιστία μου και το αποτέλεσμα του ελέγχου μου μπορεί να αμφισβητηθεί.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2

Συγγενής β' βαθμού της/του συζύγου σας διαθέτει συνεργείο επισκευής αυτοκινήτων, την νομιμότητα λειτουργίας του οποίου καλείστε να ελέγξετε.

Τι πρέπει να κάνετε;

Ακόμη και αν δεν έχω συναντήσει ποτέ αυτόν τον συγγενή β' βαθμού του/της συζύγου μου, δύναται να υπάρξει σύγκρουση συμφερόντων και ως εκ τούτου, ζητώ από τον προϊστάμενό μου την αντικατάστασή μου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3

Είστε ενεργός υποστηρικτής ενός πολιτικού κόμματος, υποψήφιος του οποίου κέρδισε τις δημοτικές εκλογές, στην πόλη που διαμένετε και εργάζεστε. Σας ζητείται να ελέγξετε μια υπηρεσία του υπόψη Δήμου, του οποίου ο Διευθυντής ήταν παλαιότερα πολιτικός συνεργάτης σας.

Τι πρέπει να κάνετε;

Προκειμένου να μη τεθεί υπό αμφισβήτηση η ελεγκτική διαδικασία, λόγω των πολιτικών πεποιθήσεών μου, ενημερώνω τον προϊστάμενό μου για το συγκεκριμένο κώλυμα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4

Σας ζητείται να ελέγξετε Διεύθυνση του φορέα της οργανικής σας θέσης, στην οποία υπηρετούσατε πριν από την απόσπασή σας στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

Τι πρέπει να κάνετε;

Ζητώ από τον προϊστάμενό μου να με απαλλάξει από αυτό το καθήκον.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5

Έχετε τοποθετηθεί σε κλιμάκιο ελέγχου μιας Δημόσιας Επιχείρησης Κοινής Ωφέλειας. Ο αδελφός σας είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου της εν λόγω επιχείρησης.

Τι πρέπει να κάνετε;

Πληροφορώ σχετικά τον προϊστάμενό μου και ζητώ να απαλλαγώ από τον έλεγχο.